3/2019. Büntető jogegységi határozat

bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánításának bűncselekmény megállapítására való alkalmasságáról[1]

A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a Kúria Büntető Kollégiumának vezetője által előterjesztett indítvány alapján lefolytatott jogegységi eljárásban Budapesten, a 2019. október 7. napján megtartott ülésen meghozta a következő

jogegységi határozatot:

Bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet bűncselekmény megállapítására.

Indokolás

I.

A Kúria Büntető Kollégiumának vezetője a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés *a)* pont második fordulatában meghatározott okból a Bszi. 33. § (1) bekezdés *a)* pontjának felhatalmazása alapján eljárva, jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

Az ítélkezési gyakorlatot megosztottnak látta abban a kérdésben, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 11. § (1) bekezdés negyedik fordulata szerinti előkészület esetében milyen elkövetési magatartás értékelhető „bűncselekmény elkövetésére vállalkozásként”.

Az indítványozó az ítélkezési gyakorlat megosztottságának szemléltetésére a következő bírósági határozatokra hivatkozott:

I.1.a.

A Miskolci Törvényszék a 2015. június 25. napján kihirdetett 11.B.14/2015/10. számú ítéletével a terheltet a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés bűntettének (Btk. 316. §) vádja alól a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 331. § (1) bekezdése alapján, a 6. § (3) bekezdés *a)* pontjában írt okból bűncselekmény hiányában felmentette.

Az ítélet ellen az ügyész a terhelt terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljárt Debreceni Ítélőtábla a 2016. január 27. napján meghozott Bf.I.520/2015/14. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a terheltet bűnösnek mondta ki terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés bűntettében (Btk. 316. §), és ezért tíz hónap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását kettő évi próbaidőre felfüggesztette.

A védelmi fellebbezések folytán harmadfokon eljárt Kúria a 2016. május 10. napján meghozott Bhar.III.561/2016/4. számú ítéletével a terhelt cselekményét emberölés bűntette előkészületének [Btk. 160. § (3) bekezdés] minősítette, egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyta.

1 Megjelent: Magyar Közlöny 2019/180.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt a devizahitelesek megsegítését célul tűzve „2013. évi MIC. számú devizarabszolga felszabadító törvény” elnevezésű, általa törvényjavaslatnak tekintett fogalmazványt készített és juttatott el az országgyűlési képviselőkhöz. Arra nézve a terhelt nem rendelkezett adatokkal, hogy az valamennyi címzetthez megérkezett-e, és az országgyűlési képviselők az írás tartalmát megismerték-e.

A terhelt 2013. június 25-ét követően, de 2013. augusztus 4. napját megelőzően – pontosabban meg nem határozható időpontban – a tartózkodási helyén elkészítette, majd az általa szerkesztett weboldalra „Levél az Országgyűlés Elnökének” megjelöléssel feltöltötte, és ezáltal bárki számára megismerhetővé tette az általa készített „Fogadalom” megnevezésű írást az alábbi tartalommal: „Vállalom, hogy a népirtás csökkentése érdekében azt az országgyűlési képviselőt, aki a – http://devizarabszolga.5.mp.eu/weboldalon nyomtatható – 2013. évi MIC. számú, devizarabszolga felszabadító törvényt 2013. augusztus 20-ig nem szavazza meg, állampolgártársaim számára példamutatóan, alkalom kínálta időben, helyen és módon kivégzem.”

A Kúria rámutatott, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt a fogadalmát – azon túl, hogy azt egy weboldalon nyilvánosságra hozta – az országgyűlési képviselők részére nem továbbította. Önmagában az ölési cselekményre vállalkozás a terrorcselekménnyel fenyegetés tényállási elemeit nem valósította meg, következésképpen a bűncselekmény sem valósult meg. Az ölési szándék meghirdetése, fogadalommal megerősítése komoly elhatározást bizonyít, amely megvalósításának reális lehetősége nem zárható ki, így annak büntetőjogi értékelése, emberölés előkészületeként történő minősítése nem maradhat el.

A terhelt a közzétett és nyilvánosságra hozott írásában arra vállalkozott, hogy szándékos emberölést valósít meg, nevezetesen kivégzi azt az országgyűlési képviselőt, aki a megadott határidőig az általa készített és hozzájuk eljuttatott törvényjavaslatot nem szavazza meg.

A bűncselekmény stádiumaiban első helyet a szándék kialakulása, második helyet az előkészület, harmadik helyet a kísérlet foglalja el a befejezettség előtt. A szándék kialakulása – bármennyire is bűnös tartalommal telített – a büntetőjog számára közömbös; az a pszichikumban lejátszódó, mások előtt rejtve maradó folyamat. Ezzel szemben az előkészület már a külvilágban lejátszódó tényleges cselekvés, a szándék tettekben megnyilvánuló megerősítése, mások számára is megismerhetővé tétele.

Az előkészület büntetendőségének feltétele, hogy a célzott bűncselekmény véghezvitelének megkezdésére nem kerül sor – ugyanis ellenkező esetben az előkészület beleolvad a kísérletbe –, következésképpen – az önkéntes visszalépés eseteit kivéve – nincs is jelentősége annak, miért maradt el a véghezvitel megkezdése. Az előkészület büntetendősége szempontjából tehát teljesen érdektelen, hogy a véghezvitel megkezdése a szándék vagy elhatározás gyengülése, a feltételek hiánya, esetleg a megkezdés előtti leleplezés következtében marad el.

Az eseti döntés BH 2016.294. számon közzétételre került.

I.1.b.

Ugyancsak az előkészületi cselekményben való büntetőjogi felelősség megállapíthatósága mellett foglalt állást a Kúria a Bfv.I.588/2015/5. számú – a BH 2015.322. számon közzétételre került –, illetve a Bfv.I.1799/2016/30. számú határozatában. Hasonló álláspontra jutott a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés bűntette miatt folyamatban volt felülvizsgálati eljárásban a bűncselekmény elkövetésére vállalkozás kapcsán a Kúria a Bfv.III.553/2017/8. számú határozatában.

I.2.

Ezzel ellentétes álláspontot foglalt el a Kúria a Bfv.II.224/2019/5. számú határozatában.

A Fővárosi Törvényszék a 2018. április 6. napján kihirdetett 10.Fk.376/2018/2. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 160. § (3) bekezdése szerinti emberölés előkészületének bűntettében, és ezért kettő évre próbára bocsátotta. Megállapította, hogy a terhelt pártfogó felügyelet alatt áll, külön magatartási szabályként előírta, hogy a terhelt önismereti tréningen köteles részt venni.

A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljárt Fővárosi Ítélőtábla a 2018. szeptember 4. napján kihirdetett 16.Fkf.176/2018/13. számú ítéletével a terhelt cselekményét 2 rendbeli emberölés előkészülete bűntettének minősítette, a külön magatartási szabályt mellőzte; egyebekben – pontosítások mellett – az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a 2019. július 1. napján meghozott Bfv.II.224/2019/5. számú ítéletével a fenti határozatokat megváltoztatva a terheltet az ellene emberölés előkészületének bűntette miatt emelt vád alól felmentette, és a próbára bocsátást mellőzte.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt 2018. február–március hónapjában Facebook Messengeren, illetőleg személyes beszélgetések alkalmával két középiskolai osztálytársának, egy iskolatársának és egy ismerősének – valamennyien kiskorúak – azt az üzenetet közvetítette, hogy a gimnáziumukban több személyt lelő, ezt követően öngyilkosságot követ el. Üzeneteiben többek között azt írta, hogy „meséltem neked az emberölési vágyaimról?”, „egy fiú és egy lány tömeggyilkosságot követ el együtt és a végén lelövik magukat, és ismernél engem […] tök jó lenne, nem?”. Egyik osztálytársának arra a kérdésére, hogy „miért jó nektek, hogy megöltök más embereket”, azt válaszolta, hogy „mert élveznénk, meg érdekelne”. Terve nyomatékául egyrészt átküldte a Floridában 2018 februárjában történt, több halálos áldozatot követelő iskolai lövöldözéses vérengzés amatőr videóját azzal a megjegyzéssel, hogy felkeltették benne a korábban már érzett ölési vágyat. Küldött egy olyan linket is, melyet megnyitva egy duplatáras sorozatlövő gépkarabély képe és leírása látható; azt közölve, hogy nincs lőfegyverük. Egyik osztálytársának azt írta: „[…] most azon gondolkoztam, hogy mi lenne, ha lőfegyvert vinnék az iskolába […]”.

Az osztálytársainak átküldött videóhoz azt a megjegyzést fűzte, hogy osztálytársával történt beszélgetései ismét felkeltették benne a korábban már érzett ölési vágyat, majd azt az üzenetet küldte ismerősének, hogy társát azért nem nevezi meg, hogy barátja ne tudja „meglékelni a tervet.”

Az elküldött üzenetek, az azt nyomatékosító videófelvétel, valamint a gépkarabély képe komoly félelmet keltettek az érintettekben, akik a terhelt mentális állapota, pszichiátriai kezelése miatt tartottak attól, hogy a terveiben megfogalmazott cselekményt véghezviszi. A terhelt kijelentéseit az érintettek komolyan vették, mert először az iskolában, majd a hatóságok felé jelentették a történteket, egyik osztálytársa az iskolába sem mert bemenni.

A terhelt több ember megölésére irányuló szándéka komoly volt (elsőfokú ítélet 8. oldal 4. bekezdés, másodfokú ítélet 10. oldal 1. és 3–4. bekezdés, 11. oldal 1. bekezdés).

Ennek ellenére a Kúria határozatában arra az álláspontra jutott, hogy a terheltben nem alakult ki az egy vagy több ember megölésére irányuló szándék, a döntésig jutó emberölési akarat, a tényleges ölési szándék, arról voltaképpen csupán vizionált. Abból a tényből kiindulva, hogy a terhelt az ölési vágyának állapotáról, helyzetéről üzeneteiben közvetített – már ez is áttételességet mutat –, a több személy lelövésének szándékára vont következtetés nem más, mint a megállapított tényekből további tényre vont téves következtetés.

A terhelt tudatában megjelent, virtuális értelemben testet öltött, másokkal is közölt ölési vágy (eldöntött akarat, mint tényleges szándék hiányában) önmagában – függetlenül a lőfegyver legális vagy illegális beszerzésének, és ezzel az elkövetés nem irreális lehetőségétől, valamint az ölési vágyra vonatkozó nem is egyszeri közlés címzettjeire gyakorolt hatásától – nem szolgálhat alapul az emberölés előkészületének megállapíthatóságához. Az egyébként már kialakult ölési szándék egyoldalú kinyilatkoztatását a Btk. nem rendeli büntetni.

Az előkészületi magatartások – az elkövetés tárgyi feltételeinek biztosításán túl – olyan verbális avagy írásbeli gondolatközlések, amelyek az adott elkövető szempontjából ugyan egyoldalúak, de egyaránt máshoz kötendőek: bűncselekmény elkövetésére irányulóan felhív mást; ajánlkozik másnak; vállalkozik más felhívására; a közös elkövetésben egymás között megállapodnak. Az „vállalkozik” tehát bűncselekmény elkövetésére, aki más ez irányú felhívását elfogadja.

A „vállalkozik” előkészületi magatartás – mivel ez más bűncselekmény elkövetésére irányuló felhívásának elfogadása – nem értelmezhető úgy, hogy magába foglalja azt is, amikor a bűncselekmény elkövetésének „vállalása” más személy kapcsolódó magatartásához nem kötött pusztán egyoldalú kinyilatkoztatás.

II.

A Kúria Büntető Kollégiumának vezetője az I.1.a. és I.1.b. pontban feltüntetett határozatok értelmezésével értett egyet, álláspontja szerint az I.2. pontban jelzett határozatnak az előkészület elkövetési magatartása kapcsán kifejtett jogi érvelése szűkítő értelmezés eredménye. Utalt a büntető törvénykönyv általános részéről szóló 1950. évi II. törvény (a továbbiakban: Btá.) 19. § (1) bekezdésére, mely akként rendelkezett, hogy előkészület miatt – egyebek mellett – az büntetendő, aki az elkövetésre „felhívás útján vállalkozik”. A hatályos jogszabály azonban a „felhívás folytán” kitételt nem tartalmazza, a bűnös szándék tettekben történő megerősítése, mások számára is megismerhetővé tétele elégséges a büntetőjogi felelősség megállapításához.

A legfőbb ügyész átiratában indítványozta, hogy a Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a jogegységi indítványban kifejtetteknek megfelelően határozzon, és állapítsa meg, hogy a Bhar.III.561/2016/4. számú ítélet rendelkezése és indokolása helyes (BF.1053/2019/2. szám).

A Kúria Büntető Kollégiumának vezetője a jogegységi ülésen az indítványt változatlan tartalommal tartotta fenn, és az abban foglaltaknak megfelelő határozat meghozatalát kérte. Indítványát azzal egészítette ki, hogy az indítvány B. pontjában jelzett Bfv.II.224/2019/5. számú ítélet az [53] bekezdésen túl, egészen a [78] bekezdéséig jogdogmatikai elemzést ad. Az [55] bekezdés említi a Btá. változását, amely az addig szűkítő értelmezést tágította: a Btá. 19. § (1) bekezdése ugyan még tartalmazta az előkészület esetében a „felhívás folytán vállalkozik” kifejezést, azonban utóbb a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény e szűkítő értelmezést tágította azzal, hogy a „felhívás folytán” kifejezést elhagyta a szövegből. A kérdés az, hogy az internet világában indokolt-e megkövetelni a szűkítő felfogást, amely a szóbeli felhívást várja el. Álláspontja szerint a Bfv.II.224/2019/5. számú ítéletben alkalmazott szűkítő értelmezés nem olvasható ki a hatályos törvényből.

A legfőbb ügyész képviselője az ülésen írásbeli nyilatkozatát fenntartotta, és az indítványozó érveivel egyetértve kiemelte, hogy a Btk. 11. § (1) bekezdése szerinti előkészület esetében a bűncselekmény elkövetésére vállalkozás nem csak felhívásra történhet, ez az álláspont a büntetőtörvény szűkítő értelmezéséhez vezet. Az emberölés elhatározása a pszichikumban lejátszódó folyamat, de ha az interneten közzéteszik képek, cikkek formájában, akkor a külvilág számára megismerhetővé válik. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a jogegységi tanács a Kúria kollégiumvezetőjének jogegységi indítványában kifejtetteknek megfelelő határozatot hozzon.

III.

A Bszi. 32. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint jogegységi eljárás lefolytatásának van helye, ha elvi kérdésben az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatalára van szükség.

A Bszi. 33. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében a jogegységi eljárást le kell folytatni, ha azt a Kúria kollégiumvezetője indítványozza.

Ezért a Kúria jogegységi tanácsa a Kúria kollégiumvezetőjének indítványa alapján a jogegységi döntés meghozatalát az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében szükségesnek tartva, az eljárást – a Be. 670. § (1) bekezdésére figyelemmel a Bszi. 34–41. §-ai alapján eljárva – lefolytatta.

IV.

Az indítvány által érintett törvényi rendelkezések a következők:

2012. évi C. törvény (Btk.)

4. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.

(2) Társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely mások személyét vagy jogait, illetve Magyarország Alaptörvény szerinti társadalmi, gazdasági, állami rendjét sérti vagy veszélyezteti.

7. § Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

11. § (1) Ha e törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

(2) Nem büntethető előkészület miatt,

a) akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének megkezdése,

b) aki az elkövetés elhárítása céljából korábbi felhívását, ajánlkozását, vállalkozását visszavonja, vagy arra törekszik, hogy a többi közreműködő az elkövetéstől elálljon, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének megkezdése bármely okból elmarad, vagy

c) aki az előkészületet a hatóságnál a bűncselekmény elkövetésének megkezdése előtt feljelenti.

(3) Ha a (2) bekezdésben meghatározott esetben az előkészület már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntethető.

160. § (1) Aki mást megöl, bűntett miatt öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

V.

A jogegységi indítványban hivatkozott határozatokban a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék kinyilatkoztatásának büntetőjogi megítélésében jutottak eltérő álláspontra a bíróságok.

Az indítványozó ismertette az előkészület szabályozásának történeti alakulását a következők szerint:

Az előkészület büntetendőségét az 1878. évi V. törvény (Csemegi-kódex) általában elvetette, csak nagy tárgyi súlyú bűncselekmények előkészületéről rendelkezett. Így például büntetni rendelte a felségsértésre tett előkészületet (133. §), a szövetséget, ha az felségsértésre, hűtlenségre (148. §), lázadásra (156. §) irányult, valamint az előkészülettel együtt jelentkező szövetséget a felségsértés, a hűtlenség, a lázadás, a hatóság elleni erőszak (170. §), a pénzhamisítás (205. §), a gyilkosság (288. §) és a gyújtogatás (428. §) esetében.

A törvény nem határozta meg az előkészület fogalmát, azonban a jogtudomány és a gyakorlat azt a cselekményt tekintette előkészületnek, amely a szándékos büntetendő cselekmény megvalósítására irányult anélkül, hogy a véghezvitel megkezdését magában foglalná; így többnyire azokat a cselekményeket, melyeket valamely bűntett vagy vétség lehetővé tétele, biztosabb vagy könnyebb véghezvitele céljából követtek el.

A szövetség fogalma azonban szerepelt a törvény szövegében, eszerint a szövetség létrejött, ha két vagy több személy büntetendő cselekmény elkövetését közös egyetértéssel elhatározza (132. §).

Az előkészület törvényi fogalmát először a büntető törvénykönyv általános részéről szóló 1950. évi II. törvény 19. § (1) bekezdése tartalmazta: „ha a törvény ezt külön rendeli, előkészület miatt büntetendő az, aki – a bűntett elkövetésére irányuló szándékkal – tényálláshoz nem tartozó, de annak véghezvitelét előkészítő cselekményt hajt végre, így például a bűntett elkövetéséhez, vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, az ahhoz szükséges eszközöket vagy kellékeket megszerzi, illetőleg a bűntett véghezvitelére alkalmassá teszi, az elkövetésre mást felhív, az elkövetésre ajánlkozik, erre felhívás folytán vállalkozik, vagy a közös elkövetésre nézve megállapodik”.

A törvény szövegében lévő felsorolás csak példálózó, a felsoroltakon kívül előkészületi cselekmény lehet az elkövetési alkalom kipuhatolása, ilyen alkalom előkészítése, megrendezése, leselkedés, a bűntett felfedezésének megnehezítésére irányuló előzetes cselekmények, a bűntettből származó előny biztosítását célzó előzetes intézkedések.

Az előkészületi cselekmény két előfeltétel esetében büntethető, így, ha valamely bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékkal viszik végbe, és ha a törvény különös része az előkészületet önmagában vagy más előkészületi cselekménnyel kapcsolatban büntetni rendeli, azaz előkészületi cselekményt befejezett bűncselekményként fogalmaz meg. A törvény a különösen veszélyes bűntettek előkészületét (állam elleni bűncselekmények, gyilkosság) rendelte büntetni.

A Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény 11. § (1) bekezdése szerint: „ha a törvény ezt külön rendeli, előkészület miatt büntetendő, aki bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, a szükséges eszközöket vagy kellékeket megszerzi, illetőleg a bűncselekmény véghezvitelére alkalmassá teszi, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik vagy a közös elkövetésben megállapodik”.

Lényeges változás a törvény szövegében, hogy a „vállalkozik” elől elmaradt az „erre felhívás folytán” szövegrész.

A 11. § miniszteri indokolása rögzítette, hogy a törvény mellőzi az előkészület formális meghatározását és a példálózást egyaránt, ehelyett kimerítőleg felsorolja azokat, a módosítás indokaira azonban nem tért ki.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 18. § (1) bekezdése értelmében: „ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik”.

E törvény a „bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja” szöveget követően elhagyta „a szükséges eszközöket vagy kellékeket megszerzi, illetőleg a bűncselekmény véghezvitelére alkalmassá teszi” kitételt.

A miniszteri indokolás szerint az elkövetéshez szükséges vagy az ezt könnyítő feltételek biztosítása átfog mindenféle előkészületi cselekményt. A bekezdés további része már példálódzó jellegű, mivel a felhívás, az ajánlkozás, a vállalkozás és a megállapodás az elkövetés személyi feltételei biztosításának körébe tartozik.

A Btk. szövege annyiban változott, hogy az „a törvény” helyébe az „e törvény” került.

A 11. § miniszteri indokolása szerint: „A törvény kimerítően felsorolja azokat a konkrét cselekményeket, amelyeket előkészületként büntetni rendel.”

VI.

VI.1.

Az előkészületi cselekmények két csoportba sorolhatók:

a) a tettekben megnyilvánuló előkészületi magatartások;

b) a gondolatközlésben kifejeződő, elsősorban verbális magatartások (felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, közös elkövetésben megállapodás).

Az előkészületi magatartások akár önmagukban, akár egymással kombinálva is előfordulhatnak.

Tettekben megnyilvánuló tevékenység a bűncselekményhez szükséges vagy azt könnyítő feltétel biztosítása. Ilyen például az eszköz beszerzése, a helyszín felderítése, a végrehajtási terv részletes kidolgozása, a bűncselekmény helyszínének megközelítése (EBH 2007.1583).

Az indítványozó szerint az elkövetésre vállalkozás megvalósul akkor is, amikor az elkövető az emberölés komoly szándékát mások tudomására hozza, megismerhetővé teszi.

A Legfőbb Ügyészség az indítványozóval egyetértve a Kúria Bhar.III.561/2016/4. számú határozatában foglaltakban megfelelő jogegységi határozat meghozatalát indítványozta az e határozat rendelkező részében és indokolásában kifejtetteknek megfelelően.

A Kúria a Bfv.II.224/2019/5. számú határozatával a terheltet az emberölés előkészületének bűntette ellen emelt vád alól azért mentette fel, mert – álláspontja szerint – „a ténylegesen kialakult ölési szándék egyoldalú kinyilatkoztatását a hatályos Büntető Törvénykönyv nem rendeli büntetni. A már kialakult ölési szándék egyoldalú kinyilvánítása a Kúria álláspontja szerint is társadalomra veszélyes cselekmény, sértheti a megölni szándékozott személy életének védelméhez fűződő nyomatékos társadalmi érdeket és egyúttal a köznyugalmat is. A jogalkotónak kell mérlegelnie, hogy az eddig pönalizált előkészületi magatartások mellett, a már kialakult ölési szándék egyoldalú kinyilvánításának, illetve közlésének a büntetőjogi fenyegetettségét is meg kívánja-e teremteni”.

Ez az álláspont téves.

Az „elkövetésre vállalkozik” fordulat megvalósulásához a hatályos törvény – mint ahogy arról már szó volt – a Btá. szabályozásától eltérően nem kívánja meg, hogy ez a vállalkozás más felhívására történjék. Vállalkozni tehát saját elhatározásból, más személy befolyásától mentesen is lehet, és ha a törvény valamely különös részi magatartás előkészületét büntetni rendeli, úgy a szabad akarat alapján kialakult szándék közlése is előkészületet valósíthat meg.

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára szerint:

„Vállalkozik…

Vállalja vmely többé-kevésbé nehéz, kockázatos v. komoly megfontolást kívánó feladat, munka elvégzését, lebonyolítását, vmely szerep betöltését; elszánja, eltökéli magát vmire.”

(Magyar Nyelv Értelmező Szótára – Akadémia Kiadó, Budapest, 1962.)

E meghatározás változatlanul megfelel a „vállalkozik” szó jelenleg használatos jelentéstartalmának, mely szerint:

„Vállalkozik jelentése: Olyan dologba fog, mely erőfeszítést, bátorságot igényel.”

(Wiki-Szótár.hu)

A „vállalkozás” tehát nem csupán felhívás vagy ajánlat elfogadását, elvállalását jelentheti, hanem azt is, ha valaki elszánja, eltökéli magát valamire, arra hogy gondolatát, akaratelhatározását, tervét véghezvigye. Amennyiben e szándéka a külvilágban tett vagy közlés formájában megjelenik, az önálló elhatározás, vállalkozás. Miként a Kúria Bhar.III.561/2016/4. számú ítéletének [53] bekezdése tartalmazza: „Az ölési szándék meghirdetése, fogadalommal megerősítése azonban komoly elhatározást bizonyít, amely megvalósításának reális lehetősége nem zárható ki, így annak büntetőjogi értékelése, emberölés előkészületeként való minősítése nem maradhat el”.

Az önálló elhatározás mint vállalkozás elvitatása ütközik a Btk. 11. § (2) bekezdés *b)* pontjával, amely büntetlenséget biztosít annak, aki az elkövetés elhárítása céljából korábbi vállalkozását visszavonja. A korábbi vállalkozás visszavonása valójában szándékváltás, egy kialakult terv végleges feladása, amely a törvény szerint egyoldalú nyilatkozattal lehetséges, és a büntethetőség kizárását eredményezi. Ha a bűnelkövetést célzó szándék egyoldalú visszavonása büntetlenséget eredményez és nem függ más személy nyilatkozatától, felhívásától vagy megállapodástól, úgy nyilvánvaló, hogy az eredeti szándék, elszánás és célra eltökéltség sem kell, hogy más befolyásának, ráhatásának legyen következménye.

A Bfv.II.224/2019/5. számú határozatnak felmentő ítéleti rendelkezéshez vezető értelmezése azért hibás, mert olyan törvényi feltételt kér számon az előkészület fogalmán, amelyet a Btk. 11. § (1) bekezdése nem tartalmaz, mert a „vállalkozik” fordulat megvalósulása nem kívánja meg, hogy az más felhívására történjék.

A Bfv.II.224/2019/5. számú határozat alapját képező jogerős ítéleti tényállás szerint a több ember megölésének gondolatával foglalkozó terhelt nem csak az ölés helyszínét és a lehetséges sértettek személyét gondolta át, de az osztálytársainak küldött videóhoz olyan megjegyzést is fűzött, hogy társát azért nem nevezi meg, hogy barátja ne tudja „meglékelni” a tervet. Amire elszánta magát, annak sikerét féltette, tehát fontosnak tartotta, s ezt nem is titkolta. A mások agyonlövésének fontolgatását a már ténylegesen megtörtént tömeggyilkosság amatőr videofelvételével illusztráló üzenetei osztálytársaiban félelmet keltettek, amely miatt a hatósághoz fordultak, egyikük pedig az iskolába bemenni sem mert. Mindebből a Fővárosi Törvényszék, majd a másodfokon eljárt Fővárosi Ítélőtábla helytállóan következtettek arra, hogy a terhelt készült embert ölni.

A Kúria Bhar.III.561/2016/4. számú harmadfokú határozata a terrorcselekménnyel fenyegetés vádját emberölés előkészülete bűntettének minősítette. A Bfv.III.157/2017/5. számú felülvizsgálati ügyben hozott végzésével a Kúria hatályában fenntartotta a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.B.20.633/2016/2. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Törvényszék 32.Bf.7.631/2016/7. számú végzését. E határozatok az ügy terheltjének cselekményét közveszéllyel fenyegetés bűntettének minősítették, s amiatt vele szemben pénzbüntetést szabtak ki. A jogerős ítéleti tényállás szerint a terhelt az Egyesült Államok nagykövetségének épületében azt a kijelentést tette, hogy bomba van a cipőjében. Ezt többszöri kérdésre is megerősítette, hozzátéve, hogy nem viccel. A terhelt kijelentése nem volt oly mértékben abszurd, hogy azt a közlés címzettjeinek nyomban fel kellett volna ismerni, ezért a terhelt kijelentése alkalmas volt a köznyugalom megzavarására, tehát büntetőjogi felelősségének megállapítására, s marasztalására törvényesen került sor.

A jogesetek azt a következtetést alapozzák meg, hogy bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet bűncselekmény megállapítására, amelyhez elegendő, ha a szándék meghirdetője saját elszánását, eltökéltségét jelenti be, s az abszurdnak, tréfának a körülményekből nem tekinthető.

A Btk. 11. § (1) bekezdésében foglaltak nyelvtani-történeti elemzése ezt a felfogást támasztja alá, és rá kell mutatni arra is, hogy a Kúria Bfv.II.224/2019/5. számú határozatának meghozatalánál annak vizsgálata is elmaradt, hogy az alapítéletekben elbírált cselekmény nem alkalmas-e valamely más Különös részi tényállás megállapítására. Ennek vizsgálata azért is szükséges lett volna, mert a Kúria e határozatában a terhelt nyilvánosságra hozott ölési szándékát a társadalomra veszélyesnek ítélte, olyannak, amely „sértheti a megölni szándékozott személy életének védelméhez fűződő nyomatékos társadalmi érdeket, és egyúttal a köznyugalmat is”. Ennek ellenére nem foglalkozott azzal, hogy ha a magatartás előkészületi cselekményt nem, de esetlegesen a Btk. 222. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti vétséget nem valósítja-e meg. Ennek megválaszolása a bűncselekmény hiányában történő felmentő ítéleti rendelkezés ellen szólhatott volna.

Amellett, hogy az elkövetésre vállalkozó mindig önálló tettes, a Btk. 11. § (2) bekezdés *b)* pontja értelmében büntetlenséget eredményez, ha vállalkozását visszavonja. Az elkövetésre vállalkozás esetében mind az elfogadás, mind a szándékváltás – a terv végleges feladása – egyoldalú nyilatkozattal lehetséges és általában elégséges a büntethetőség kizárásához, az nem függ más személy nyilatkozatától, szemben a felhívással és a közös elkövetésben megállapodással.

VI.2.

A Btk. 11. § (1) bekezdése nem foglal magában olyan értelmezést, hogy aki az elkövetésre vállalkozik, azt csak felhívás elfogadásaként teheti.

Más oldalról, a bűncselekmény elkövetésének szándékát tartalmazó nyilatkozat előkészületként értékelése nem irányulhat a törvényben egyébként nem írt követelmény vizsgálatára, hiszen az elkövetéshez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása, azaz az előkészület általános fogalma alá számos magatartás sorolható. Az általános ítélkezési gyakorlat szerint idetartozik a bűncselekmény elkövetésének helyét, idejét, módját mérlegelő terv készítése.

Az emberölés előre kitervelten történő elkövetése azt feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy azt elősegítő tényezőket felmérje és a tényleges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye. […] Nem zárja viszont ki ezt a minősítést a vagylagos terv vagy végrehajtási mód kialakítása, amint az sem, ha az ölési cselekmény nem a tervnek megfelelően történik. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen, és teljes bizonyossággal, határozottsággal alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható akkor is, ha tudatilag, döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot [Btk. 160. § (2) bekezdés *a)* pont, 3/2013. számú jogegységi határozat, II.1. pont].

Az előbbiek szerint tehát a cselekmény részletes kigondolása, a végrehajtás tervezése mint előkészületi magatartás a bűncselekmény véghezvitelét követően súlyosabb minősülést von maga után. Az előre kiterveltségre az előkészületi szakaszban tanúsított magatartásból visszamenőleg is lehet következtetni, a minősítés feltétele a tervezés tényének bizonyossága.

A Kúria Bfv.II.224/2019/5. számú határozatának álláspontját alapulvéve az alábbi következtetésre lehetne jutni: amennyiben a végrehajtás megkezdése bármely okból elmarad, azonban az elkövető az emberölés elkövetéséről kigondolt, nem tárgyi feltételek biztosításában megnyilvánuló tervét, „vállalását” egyoldalú nyilatkozat formájában mással szóban vagy írásban már előzetesen közölte – mivel e nyilatkozat a gondolatközlésben megjelenő előkészületi magatartások közé nem volna sorolható – a vállalkozás visszavonásának hiányában nem valósítana meg előkészületet, s büntetlenül maradna, megsértve ezáltal a Btk. 160. § (3) bekezdését.

VII.

A Kúria Büntető Kollégiuma vezetőjének jogegységi indítványa és a legfőbb ügyész álláspontja – a fentiekre figyelemmel – alapos.

Az indítványozó által I.2. pontban felhívott, Bfv.II.224/2019/5. számú határozat kifejtette: „a terheltben tényleges ölési szándék nem alakult ki, arról csupán vizionált, a másokkal közölt ölési vágya eldöntött akarat és tényleges szándék hiányában önmagában nem szolgálhat alapul az emberölés előkészületének megállapításához”. Másrészt azzal érvelt, hogy az emberölés előkészülete nem állapítható meg, mert a „vállalkozik” előkészületi magatartás – mivel az más bűncselekmény elkövetésére irányuló felhívásának elfogadása – nem értelmezhető úgy, hogy magába foglalja azt is, amikor a bűncselekmény elkövetésének „vállalása” más személy kapcsolódó magatartásához nem kötött, pusztán egyoldalú kinyilatkoztatás.

Az irányadó tényállás lényege szerint a terhelt gondolataiban felmerült az, hogy a gimnáziumban, ahol tanul, több személyt lelő, majd öngyilkosságot követ el. Ennek nyomatékául interneten átküldte ismerőseinek a Floridában 2018 februárjában történt, több halálos áldozatot követelő iskolai lövöldözéses vérengzés amatőr videóját azzal a megjegyzéssel, hogy felkeltették benne a korábban már érzett ölési vágyat. Küldött egy olyan linket is, melyet megnyitva egy duplatáras sorozatlövő gépkarabély képe és leírása látható; azt közölve, hogy nincs lőfegyverük. Egyik osztálytársának azt írta: „[...] most azon gondolkoztam, hogy mi lenne, ha lőfegyvert vinnék az iskolába [...]”, majd azt az üzenetet küldte ismerősének, hogy társát azért nem nevezi meg, hogy barátja ne tudja „meglékelni a tervet”.

A határozat rögzítette: „Az egyébként már kialakult ölési szándék egyoldalú kinyilatkoztatását a hatályos Büntető Törvénykönyv nem rendeli büntetni.”

A kérdés tehát valójában az, hogy bűncselekményt valósít-e meg az emberölési szándék egyoldalú kinyilvánítása, annak az elhatározásnak többszöri és nyomatékos közlése, hogy az elkövető ölni készül, azaz büntetendő-e a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék kinyilatkoztatása.

A gondolatközlés büntetendősége tárgyában feltett kérdésre nem elégséges a Btk. 11. § (1) bekezdés negyedik fordulata szerinti előkészület elkövetési magatartásának értelmezésével választ adni, mert önmagában e kérdés eldöntése nem biztosítja az egységes joggyakorlatot.

A jogegységi tanács ezért nem szorítkozhatott csupán a vállalkozás mint előkészületi magatartás vizsgálatára, hanem általában a gondolatközlés büntetendőségének kérdéséből indult ki és jutott el az indítványban feltett kérdés értelmezéséhez.

Az a magatartás büntetendő, melyet a törvény előzetesen büntetni rendel (Btk. 1. §).

A Kúria a Bfv.III.553/2017/8. számú határozatában a külvilágban megjelenő gondolatközlés büntetőjogi értékelésének kérdéseit elemezte:

„Bűncselekmény csak büntetőtörvényi tilalomba ütköző akaratmegnyilatkozás lehet. Bűncselekmény elkövetési magatartása nem egyéb, mint akaratnak a külvilágban való megnyilatkozása. Ez a megnyilatkozás (cselekvés) történhet tevéssel (vagy elvárt kötelesség nem tevésével), vagy kifejezéssel. Kifejezés történhet a szavak útján, szó, szavak kimondásával (verbálisan), ami megnyilvánulhat beszédben (élőszóval, vagy közvetítés útján), vagy írásban (levél, irat, nyomtatvány stb. útján); de a kifejezés történhet nemcsak szóban (verbálisan), hanem kifejező mozdulattal, jelek rögzítésével is. A gondolkodás nem cselekvés, a gondolat (érzelem, indulat, meggyőződés), gondolatmenet önmagában, magatartásban való megnyilvánulás nélkül nem válhat jogellenessé.

A törvény a külsőleg, külvilágban felismerhető jogsértésekre korlátozott. A gondolat, amíg nem fejeződik ki – ekként nem nyilvánul meg akaratlagosan, mint a kifejtett magatartás vezérlője, illetve tartalma –, addig nem ítélhető meg, nem számon kérhető. Ehhez képest, ha a gondolat a külvilágba már mint akaratlagos megnyilatkozás lép, ez alapvetően kétféle módon – a már említett szerint – verbálisan vagy fizikálisan történhet. Ez pedig már olyan cselekvés, ami a törvényi feltételek megléte esetében cselekmény, s ennek folytán elkövetési magatartás is lehet.

A fizikai és a verbális megnyilvánulás, mint magatartás különbözősége abban áll, hogy a fizikai magatartás beavatkozást, a verbális pedig hatást fejt ki a külvilágban. Kétségtelen, hogy a fizikai és a verbális megnyilvánulás, mint magatartás, a külvilágban érzékelhető, felfogható, illetve megfogható tartalma szempontjából a fizikai magatartás – beavatkozó mivolta folytán – egyértelműbb, s ezért a fizikai magatartás mögöttes tudattartalmára következtetés is általában egyszerűbb.

A külvilágba lépő, külvilágban megjelenő verbális megnyilvánulások viszont nehezebben különböztethetők meg aszerint, hogy mi, illetve miben áll az ilyen magatartás hatása. A szó a tetthez képest többféle jelentéstartalmat hordozhat, egy szó jelentéstartalma sokszínű, többféle lehet, ezért lehet azt mondani, hogy a tett (tevés) mindig többet mond a szónál (beszédnél). A tett mindig többet árul el tanúsítója szándékáról, mint a szó. Ehhez képest a verbális megnyilvánulás mögöttes tudattartalmára következtetés is körültekintő vizsgálatot igényel, eldöntendő azt, hogy különbözik-e, és ha igen, miben más az egyébként nem tiltott, és a külvilágban szokásos (bevett) magatartástól."

A fentiek előrebocsátása után nem kétséges az, hogy a gondolat nyilvánossággal (címzettekkel) közlése alapján, a tudattartalomra és a célzatra vont következtetés vezethet annak eldöntéséhez, hogy a gondolatközlés valamely befejezett bűncselekmény törvényi tényállását valósítja meg, büntetni rendelt előkészületi cselekmény, avagy olyan magatartás, mely a büntetőtörvény szerint nem minősül bűncselekménynek.

A büntetőjogi felelősség feltétele a szándék, az elhatározás komolysága, mely alapos vizsgálatot igényel: „a nyilvánvalóan komolytalan, viccelődő, közveszély bekövetkezését „jósoló" valótlan tényállítások bűncselekményt nem valósíthatnak meg, azonban ezt nem a fenyegető szubjektuma alapján – hogy mennyiben szánta viccesnek, vagy komolytalannak a kijelentését –, hanem az ezt észlelő személy szempontjából kell vizsgálni" (Kúria Bfv.III.157/2017/5.). A Legfelsőbb Bíróság egy eseti döntésében leszögezte: emberölés bűntettének előkészülete csak akkor állapítható meg, ha a terheltben a sértett megölésére a konkrét szándék kialakult. A fenyegetőző, tipikusan garázda kijelentések így nem szolgálhatnak alapul olyan következtetésre, hogy a terheltben konkrét ölésre irányuló szándék alakult ki (BH 1975.154.).

Az élet, testi épség sérelmét kilátásba helyező vagy erőszakos magatartást célzó gondolatközlések valójában fenyegetést tartalmaznak.

A jogegységi eljárás azt vizsgálta, hogy a komoly fenyegetést kilátásba helyező gondolatközlés mikor válhat büntetendő cselekménnyé.

A fenyegetés címzetthez juttatásával az elkövető akarata célba ért, amennyiben a cselekmény tényállásszerű, a bűncselekmény befejeződött.

Fenyegetéssel befejezett bűncselekmény például a zaklatás vétsége [Btk. 222. § (2) bekezdés], a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés bűntette (Btk. 316. §), a közveszéllyel fenyegetés bűntette [Btk. 338. § (1) bekezdés].

A komoly elhatározás nyilvánosságra hozatala, másokkal közlése előkészületi magatartás lehet, amennyiben a jogtárgy veszélye távoli és a magatartás a törvényi tényálláson kívül marad.

Az 5/1999. számú jogegységi határozat szerint a bűncselekmény tanának tételeit az előkészületre is alkalmazni kell, értelemszerű eltérésekkel. Az indítványban feltett kérdés esetében ez a következő értelmezéshez vezet.

Az előkészület esetében a törvényi értékelés, a büntetni rendeltség alapja az, hogy a tettes szándéka a Különös Részben körülírt bűncselekmény elkövetésére irányul. Az előkészület célzatos cselekmény. Az elkövetésre készülő tettes cselekménye célzatos, ha a célba vett bűncselekmény megvalósítását komolyan elhatározza [Btk. 4. §, 11. § (1) bekezdés].

A komoly elkövetési szándék kinyilatkoztatása másokra hatást gyakorolva jelenik meg, anélkül azonban, hogy cselekvéssel a törvényi tényállásba lépne: az elkövető nem a bűntársakkal, hanem más személyekkel közli, vagy nyilvánosságra hozza, „meghirdeti” egyértelmű szándékát, tervét. Az önkéntes vállalás mint magatartás nem jelent kevesebb vagy távolabbi veszélyt a jogtárgyra, mintha azt a tettes a bűntárs felkérésére, vagy a bűnkapcsolat szervezése érdekében tenné. Annál is inkább, mert sem a felhívás, sem az ajánlkozás megállapításának nem feltétele az, hogy a bűnkapcsolat létre is jöjjön.

Bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet az előkészület megállapítására.

Amennyiben az elkövető gondolatközlése valamely bűncselekmény véghezvitelét célozza, ám a bűnös cél megvalósítására csupán készül, előkészületért tartozik büntetőjogi felelősséggel. Az egyoldalú, konkrét bűncselekmény komoly elhatározását kinyilvánító gondolatközlés pedig nem más, mint az „elkövetés vállalása”, mely a Btk. 11. § (1) bekezdés negyedik fordulata szerinti elkövetési magatartásnak felel meg.

A gondolatközlés konkrét, ha az elkövető a véghezvitel módját, a célba vett személyek körét meghatározza. Az elkövetésre irányuló szándék komolyságát nem az elkövető szempontjából, hanem a külvilágban megjelenő magatartást érzékelő személyek oldaláról, az e személyekre gyakorolt hatás alapján kell megítélni. Ennek során nem csupán a kinyilvánított gondolatok jelentéstartalma, az esetleges feltételes jövőbeni elkövetésre utalás, vagy a mondanivaló „tudatos puhítása” okán kifejezésre juttatott közlés bír jelentőséggel; a közölt szöveget összességében, a szavakat, kifejezéseket egymásra épülő hatásuk, a megosztott hang- vagy képfelvétellel nyomatékosított értelmezésük elemzésével kell vizsgálni.

A célzatra mint tudattartalomra vont következtetés körültekintő vizsgálatot igényel. Az egyes Különös Részben szóba jöhető tényállások értelmezése, egymáshoz viszonyítása alapján lehet következtetni arra, hogy a kifejezett elhatározás milyen bűncselekmény megvalósítását célozza.

Az erőszakot kilátásba helyező gondolatközlés megvalósíthatja például az emberölés előkészületét [Btk. 160. § (3) bekezdés], a terrorcselekmény előkészületét [Btk. 315. § (1) bekezdés], de akár a közveszély okozásának előkészületét is [Btk. 322. § (4) bekezdése].

A gondolatközléssel befejezett célzatos bűncselekmények és a büntetni rendelt előkészületi cselekmények egyaránt feltételeznek célzatot. A tényállásszerűség vizsgálata mellett a gondolatközlés mögött rejlő célzat, a törvényi tényállás alanyi ismérvei alapján lehet következtetni arra, hogy a kérdéses magatartás előkészület vagy gondolatközléssel megvalósult befejezett bűncselekmény.

Az erőszak alkalmazását kilátásba helyező, az ölési szándékot hangoztató és másokat cselekvésre (megelőzésre, védekezésre) késztető gondolatközlés társadalomra veszélyes cselekmény, melyet a Btk. büntetni rendel.

Az a gondolatközlés, amely nem feleltethető meg valamely, a Btk. Különös Részében írt törvényi tényállásának, hanem annak a félreérthetetlen kinyilvánítása, hogy az elkövető bűncselekmény elkövetésére készül – akár önszántából, erre való felhívás nélkül, akár más érdekében vagy más felhívására – a Btk. Különös Részében rendelt szabályozástól függően előkészületet valósíthat meg.

A jogegységi tanács a kifejtettek alapján arról rendelkezett, hogy a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánítása is alkalmas lehet bűncselekmény megállapítására.

VIII.

A fentiekre figyelemmel a Kúria az ítélkezési gyakorlat egységessége érdekében – a Bszi. 37. § (1) bekezdése szerinti ülésen eljárva – meghozta a rendelkező részben foglalt jogegységi határozatot.

A jogegységi határozatot a Bszi. 42. § (1) bekezdésére figyelemmel a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján közzéteszi.

Budapest, 2019. október 7.

Dr. Kónya István s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Domonyai Alexa s. k.,
előadó bíró

Dr. Csák Zsolt s. k.,
bíró

Dr. Katona Sándor s. k.,
bíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
bíró

a jogegységi tanács tagjai

TARTALOMJEGYZÉK

3/2019. Büntető jogegységi határozat ---- 1
bűncselekmény elkövetésére irányuló szándék felhívás nélküli kinyilvánításának bűncselekmény megállapítására való alkalmasságáról ---- 1
Indokolás ---- 1
I. ---- 1
II. ---- 4
III. ---- 4
IV. ---- 5
V. ---- 5
VI. ---- 7
VII. ---- 9
VIII. ---- 12